

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری وصف صبا
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

گفت‌وگوی صبا با علیرضا دهقان کارگردان مستند ایساتیس

ایساتیس روایت فرهنگ و تاریخ بخشی از ایران ماست

چون ممکن است هنگام ساخت، فیلم با مشکلات مواجه شود حمایت از فیلم «ایساتیس» را به بعد از ساخت موکول کردند. پس از اتمام کار فیلم، آقای حمیدی مقدم به تازگی مدیرعامل مرکز شده بود، از او و معاونانش خواستیم که سهمی در مشارکت فیلم داشته باشند که خب این اتفاق محقق نشد.

در بخش ملی جشنواره فیلم فجر چگونه؟

در این جشنواره نامزد سیمرغ شد. البته یک نکته‌ای را تاکنون بازگو نکرده بودم که الان شاید بشود بعد از چند سال ذکر کرد و آن این که بهتر این بود در آن دوره که با «ایساتیس» در جشنواره حضور داشتیم، فیلم «کودتای ۵۳» که فیلم خوبی بود و آن سال سیمرغ گرفت، در جشنواره جهانی فجر باشد نه جشنواره ملی فجر، چرا که آن سال و از نظر آیین‌نامه‌های حداقل ۳ بند وجود داشت که آن فیلم نمی‌توانست در بخش مسابقه ملی مستند جشنواره فجر باشد. اگر آیین‌نامه‌ای هست، باید برای تمامی آثار جشنواره باشد، نه صرفاً برخی آثار. آن سال آقای طباطبایی نژاد دبیر جشنواره بود و اعلام کرد که فقط فیلم‌های بخش مسابقه جشنواره «سینماحقیقت» می‌توانند در فجر حضور داشته باشند، در صورتی که «کودتای ۵۳» در بخش مسابقه «سینماحقیقت» حضور نداشت. از طرف دیگر اعلام کردند فیلم‌هایی که اکران عمومی نشده‌اند می‌توانند در بخش مسابقه حضور داشته باشند در حالی که آن فیلم قبل از جشنواره «سینماحقیقت» اکران شده بود و...

به عنوان سوال آخر: آیا این فیلم را مختص به شهر خاصی مثل یزد می‌دانید؟

«ایساتیس» را برای یک استان نساختیم. ایساتیس روایت فرهنگ و تاریخ بخشی از ایران ماست. باز خوردهای متفاوتی از افراد مختلف گرفته‌ام. مثلاً آقای مسجد جامعی هم که در رومانیایی فیلم به پردیس چارسو آمدند، در مصاحبه‌ای گفتند «ایساتیس» نماد ایران است و هرآنچه را که در این فیلم هست می‌شود، به کل ایران تعمیم داد. افشار متفاوتی از منتقدان، اساتید، هنرمندان و مدیران یادداشت‌هایی برای «ایساتیس» نوشته‌اند که از تک تک این عزیزان بسیار سپاسگزارم و به نظرم این تعداد یادداشت برای یک مستند در حال اکران، قابل توجه است. من و همسر به عنوان تهیه‌کننده و پژوهشگر؛ این کار را با عشق ساختیم و آن را با عشق به مردم ایران تقدیم می‌کنیم، اصباحر

بود یک فیلم که در یک اکران طولی، چندین ماه روی پرده است، تنها یک بار در هفته شانس دیده شدن داشته باشد. از آن سو البته برای تبلیغات و آماده‌سازی فیلم‌ها و سفرهای استانی، پلن و آیین‌نامه حمایتی داشت که این بخش در هنر و تجربه فعلی کم‌رنگ شده است.

برای دیده شدن بیشتر «ایساتیس» تلویزیون و به ویژه شبکه مستند چه کمکی انجام دادند؟

روز اول و دوم رومانیایی «ایساتیس» پس از رایزنی‌های چند هفته‌ای که انجام دادم، فقط شبکه مستند سه تیزر از این فیلم پخش کرد و پس از آن هیچ تبلیغات خاصی نداشت. حتی از آقای جبلی رئیس صداوسیما خواستیم از آنجایی که این فیلم به ایران و فرهنگ ایران می‌پردازد، تبلیغاتی را برای آن در نظر بگیرید ولی در جواب به ما گفته شد که «در صورت واگذاری رایت «ایساتیس» به تلویزیون، تیزر رایگان می‌رویم!» من پنج سال زندگی ام را برای این فیلم گذاشته‌ام و تلویزیون به جای حمایت می‌خواست رایت فیلم را در قبال پخش تیزر رایگان در اختیارشان بگذارم که این واقعا غیرممکن بود.

در این سال‌ها بسیار مدیران فرهنگی گفته‌اند از کارهایی که به مفهوم و فرهنگ ایرانی می‌پردازد، حمایت می‌کنیم، اما چهار سال است که «ایساتیس» تولید شده و به چهار زبان زنده دنیا هم ترجمه شده است، به هر سازمان و نهادی که مراجعه کردم، هیچکس از آن حمایت نکرد. من کار را انجام دادم، به سختی فیلم را ساختم، به سختی آن را اکران کردم، به سختی چند سال برای نمایش آن زمان گذاشتم اما چرا حمایت‌ها تنها در بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌ها است؟ چرا در عمل ماجرا متفاوت است؟

مرکز گسترش به عنوان نهاد حامی مستند، چه حمایت یا مشارکتی با شما داشت؟

«ایساتیس» در چهاردهمین جشنواره فیلم «سینماحقیقت» جایزه ویژه دبیر برای تولید فیلم فاخر در بخش خصوصی را دریافت کرد اما من قبل از جشنواره درخواست مشارکت در این فیلم را به مرکز دادم و مرکز گسترش سینمای مستند، تجربی و پویانمایی بنا به دلایلی در «ایساتیس» مشارکت و از آن حمایت نکرد؛ البته باید بگویم این فیلم را قبل از ساخت یعنی دوران مدیریت سید محمدمهدی طباطبایی نژاد به شورای مرکز گسترش ارائه دادم اما نظر شورا این بود

پگاه زارعی - «علیرضا دهقان» متولد یزد، لیسانس بازیگری، ارشد سینما از دانشگاه هنر، ارشد پژوهش هنر از دانشکده هنر و معماری است که مدرس و عضو هیئت علمی دانشگاه و مدرس انجمن سینمای جوانان ایران، دبیر تخصصی جشنواره ملی فیلم رضوی، عضو گروه انتخاب و داوری جشنواره‌های فیلم رشد، سینما حقیقت، جشنواره بین‌المللی اوبرن استرالیا، جشنواره بین‌المللی فیلم‌های بی‌کلام، جشنواره‌های منطقه‌ای سینمای جوان، جشنواره فیلم‌های گردشگری، جشنواره فیلم‌های علمی و صنعتی، چهل سال چهل فیلم و... بوده است. او آثار داستانی چون اینجا خانه ماست، آرزوی سرد، تالاس، مجموعه‌های عاصی و عشق سفر و مستندهای نخل درخت زندگی، روز بیست و هفتم، بوی گردو، آرامش در سنگ، التیام، اوسیا، بی‌گدار، ایساتیس را در کارنامه دارد که این آثار برگزیده ۱۵۰ جشنواره ملی و بین‌المللی شده‌اند. به بهانه اکران موفق «ایساتیس» در گروه هنر و تجربه با او گفت‌وگو کرده‌ایم.

گروه سینمایی هنر و تجربه چه کمکی به نمایش فیلم «ایساتیس» کرده است و به نظر تان چه تفاوتی با گروه هنر و تجربه پیشین دارد؟

اول بگویم وجود «هنر و تجربه» برای تمامی فیلمسازان مستقل، کوتاه و مستند سازانی که تصمیم به اکران کارهایشان دارند بسیار مغتنم است و به هر حال کارهای ارزشمندی در این گروه اکران شده و در حال اکران است که در حالت عادی اکران به دلایل مختلف معیارهای فروش، سرگروه‌ها حاضر به اکران این فیلم‌ها نیستند. اما درباره بخش دوم سوال شما در هنر و تجربه فعلی، باید پذیرفت که تعداد و تنوع سینماهای نمایش‌دهنده فیلم کاهش یافته‌اند اما سانس‌هایی که به فیلم‌ها تعلق می‌گیرد، نظم بهتری دارد، مثلاً در هفته‌های اول اکران، فیلم، یا هرروز، یا یک روز در میان نمایش دارد، فیلم‌ها همزمان و شاید با اندکی اختلاف در شهرستان‌ها به روی پرده می‌رود. چیزی که در هنر و تجربه قبلی به این شکل منظم دیده نمی‌شد؛ این گروه سینمایی در دوره پیشین تعداد سینماهای بالایی داشت اما ممکن

این بازی را در سینما ببینید!
پرویز خان
نویسنده و کارگردان: علی ثقفی
تهیه‌کننده: عطا پناهی